

La séance du matin se termina par l'exposé de H. Grimm (Berlin) sur l'influence des facteurs héréditaires sur les dispositions sportives.

L'après-midi de la dernière journée, J. Suchý (Prague) donnait un exposé sur le problème de la longévité héréditaire. L'hôte hongrois O. Eiben faisait une conférence sur les recherches des plis de la peau chez les adolescents. L. Schott (Berlin) traitait le problème de la sensibilité à la PTC, et B. Witwer (Magdeburg) s'occupait du problème de l'hémophilie. La session de travail fut close par un compte-rendu de H. Bach et K. Sommer (Léna) sur la recherche des poils des phalanges de doigts.

Le soir on a organisé un concert et le lendemain une excursion en autobus.

Milan Stloukal

ZAJÍMAVÁ ZPRÁVA O CHOVÁNÍ SAMICE PAVIÁNA

Na podkladě zprávy R. A. Darta: Ahla, the female baboon goatherd. The South African Journal of Science, Vol. 61, No. 9, September 1963, p. 319-324.

Prof. Dart podává zprávu o zajímavém chování paviání samice na jedné farmě v jihozápadní Africe. Poněvadž v poslední době vzrostl velmi význam studia chování nižších i vyšších opic pro objasnění některých otázek původu lidské společnosti a lidského chování, je také tento příspěvek důležitým přínosem. Ahla, jak se pavián nazýval, se přizpůsobila podivuhodným způsobem novým podmínkám, když ve věku dvou let byla oddělena od své matky, tři dny držena v kozí ohradě v místě, kde jsou odděleně chována nová kůzlata a pak byla volně puštěna. Jako potravu měla kozí mléko doplněné později kukuřicí. Nikdy nebyla brána do domu, ani si s ní nikdo nehrál. Po krátké době sama ze své iniciativy následovala stádo, když každý den vycházelo ráno na pastvu. Stádo bylo zcela samo bez lidského dozoru. Její ovlivňování ze strany majitele se dalo jen pomocí trestů (výprask řemenem), když např. brala s sebou kůzle do vrcholku stromu ke spací siestě, nebo když kousala kozu nově přidanou ke stádu, nebo když ji odháněla od napájecího koryta. Majitel stáda uváděl, že pod péčí Ahly je stádo v citelně lepším pořádku, než tomu bylo dříve pod péčí černých Ovambo. Celé stádo čítalo 80 zvířat. Zajímavé je, že Ahla měla již své dva předchůdce. První vykonával tuto službu po šest let, než ji (byla to také samice) roztrhali cizí psi. Druhá paviání samice si bohužel podržela svůj infantilní zvyk vozit se na kozím hřbetě při návratu z pastvy a tu byla jednoho dne zastřelena neinformovaným cizincem, který ji pokládal za útočnicka. Žila se stádem po sedm let.

V noci vyleze Ahla na uschlý strom uprostřed kozí ohrady a chrání tak stádo před leopardy, šakaly a divokými psy. Ráno, cestou na pastvu určují cestu kozy, Ahla je pouze provází. Zpozoruje ihned, jestliže stádo není úplné. Narodí-li se na pastvě kůzle, Ahla je přinese domů pod paží. Mladí paviáni se drží své matky sami, ale poněvadž kůzle tak nemůže činit, pozměnila Ahla tento způsob na nošení pod paží. Denní činnost stáda je v souladu se zvyklostmi paviánů. Ahla nedělá aktivního ochránce stáda, ale chrání je před roztroušením a zajišťuje přesný návrat do ohrady. Během pastvy si Ahla hledá svou potravu, často hlídá na vyvýšeném místě. Později odpoledne žízeň nebo k obzoru klesající slunce přiměje Ahlu, že brumláním a žducháním přiměje stádo k návratu. I když se stane, že se některé kůzle zatoulá, Ahla je najde a přivede zpět ke stádu. Jakmile slyší mečení kozy po kůzleti nebo obráceně, ihned se snaží přivést obě k sobě. Slabá, nově narozená kůzlata, která se nemohou při pití udržet na vlastních nohou, podpirá a pomáhá jim. Jsou-li všechna kůzlata u vemen svých matek, spokojeně na ně dohlíží. Nezřídka znovu přináší zpět již napojené kůzle, které se vzdálilo od své matky. Bezpečně zná všechny členy stáda a dovede zcela spolehlivě, daleko spolehlivěji než člověk určit, které kůzle ke které matce náleží.

Jan Jelínek

DIE GRABUNG IN DER HÜHLE KÜLNA IM MÄHRISCHEN KARST

In den Sammlungen des Anthropos-Instituts des Mährischen Museums befindet sich eine ansehnliche Kollektion paläolithischer Artefakte, deren Typologie, wie sie auch vor vielen Jahren H. Breuil begutachtete, auf eine wiederholte jung- und mittelpaläolithische Besiedlung der Lokalität schließen ließ. Diese Funde stammen aus Grabungen, welche um die Jahrhundertwende M. Kříž und J. Knies, welche um die Jahrhundertwende haben. Die Külna bei Sloup ist eine der größten Wohnhöhlen Mährens mit sehr günstiger Lage und bot dem eiszeitlichen Menschen gute Unterkunftsmöglichkeiten.

Die Betrachtung dieser Tatsachen bewog uns dazu, in der Külna eine langjährige systematische Grabung zu planen, welche das Anthropos-Institut im Jahre 1961 begann und seither durchführt. Die Ergebnisse der vergangenen sechs Grabungsetappen überstiegen weit unsere Erwartungen. Bisher untersuchten wir den vorderen Höhlenteil in einer Fläche von etwa 150 qm in die Tiefe von 7 m und konnten dabei eine einmalige altsteinzeitliche Besiedlung der Höhle feststellen. Die oberen vier Fundschichten gehören dem Jung- und Spätpaläolithikum, die restlichen sieben dem Mittelpaläolithikum. Mehrere der gewonnenen Erkenntnisse sind für die tschechoslowakische Altsteinzeit völlig neu und bereichern in beträchtlichem Maße die Vorstellungen über den Ablauf paläolithischer Kulturen.

Erstmalig wurden hier über zwei Magdalenienschichten zwei Fundhorizonte mit einer spätpaläolithischen, einstweilen als Epimagdalénien bezeichneten Industrie festgestellt. Das Mittelpaläolithikum wird von einer wohl sehr späten Industrie, dem Postmoustérien abgeschlossen, darunter folgt ein sehr reiches, in unserem Raum bisher unbekanntes Charentien mit Micoque-Tradition, welches an die Funde im Krakauer Raum und in Süddeutschland Anschluß findet. In den tieferen Schichten liegen weitere zwei Horizonte mit moustéroïden Industrien und zwei Schichten, aus denen blattspitzenförmige Geräte geborgen wurden, die einen wichtigen Beitrag zur Problematik der frühen Blattspitzenindustrien vorstellen. Die bisher tiefste Fundschicht kennzeich-

*) Redakce Anthropologie uveřejňuje tuto zprávu pro její zajímavost a pro okolnost, že byla publikována pro naše čtenáře v poměrně těžko dostupné publikaci.

nen ziemlich kleinförmige, von allen hangenden Komplexen unterschiedliche Geräte, die von zahlreichen mit Schnittspuren versehenen Tierknochenfragmenten begleitet werden. Für diesen Fundbestand, den wir vorläufig der Gruppe des Tayacien zuweisen, kennen wir als einzige Analogie die Sesselfelsgrotte in Bayern, wo in diesen Jahren Prof. L. Z o t z erfolgreiche Grabungen durchführt.

Den wichtigsten Fund gelang es uns 1965 zu bergen. In der Schicht des Charentien mit Micoque-Tradition fand der technische Mitarbeiter unseres Instituts V. G e b a u e r den rechten Teil eines menschlichen Oberkiefers mit vier Zähnen, der einem jugendlichen Individuum des *Homo sapiens ne-*

anderthalensis gehörte. Die anthropologische Beschreibung und Auswertung dieses ersten menschlichen Restes aus der Kůlna wird von Dr. J. J e l í n e k vorbereitet.

Schon diese Grabungsergebnisse, über die ich im Herbst 1965 die Möglichkeit hatte an den Instituten für Vorgeschichte der Universitäten Erlangen, Frankfurt und Köln Vorträge zu halten, erregen in Fachkreisen Interesse. Die noch für mehrere Jahre geplante Grabung kann jedoch weitere Überraschungen bieten, da auch die tiefsten Schöchte die Höhlensohle nicht erreicht haben und das Vorhandensein älterer Fundschichten nicht ausgeschlossen ist.

Karel Valoch